

MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJSKOG DRUŠTVA SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

(Bjelovar, Čakovec, Čazma, Grabrovnica, Kalinovac, Koprivnica, Križevci, Kumrovec, Kutina, Sesvete, Trakošćan, Varaždin, Varaždinske Toplice, Veliki Tabor, Virje i Zelina)

TEHNIČKO UREDNIŠTVO

Stručni kolegij Muzeja Moslavine u Kutini

Glavni i odgovorni urednik: Srećko Karapetrić

Tehnički urednik: Tihomir Krsmanović

Uređivački kolegij: Goran Jakovljević (Bjelovar),
Srećko Karapetrić (Kutina), Tihomir Krsmanović (Kutina),
Slavica Moslavac (Kutina)

KOREKTURA: Ana Bobovac, Srećko Karapetrić

Muzejski vjesnik izlazi jedanput godišnje. Rukopise ne honoriramo i ne vraćamo. Za sadržaj i lekturu tekstova odgovaraju autori.

Glasiilo solidarno financiraju Muzeji sjeverozapadne Hrvatske.

Nakladnik: Muzej Moslavine Kutina

Za nakladnika: Slavica Moslavac

Tisak: Tiskara i knjigovežnica Kutina

Broj 14 - travanj 1991.

Godina XIV

Naklada: 600 komada

Naslovna stranica: Detalj sa izložbe "30. godina Muzeja Moslavine" u Kutini

MOSLAVAČKO SIJELO

Gradska knjižnica Narodnog sveučilišta u Kutini organizirala je u svojim prostorijama druženje s članovima KUD-a "Franjo Svoboda" iz Husaina-Batine. Bio je to pokušaj prezentiranja publici ne tako davno zanimljivog običaja, okupljanja udatih žena i djevojaka radi obavljanja zajedničkih poslova kao što su: pređenje, vezenje, komušanje kukuruza, čijanje perja i dr., održavanog u pojedinim kućanstvima u doba dugih zimskih večeri, zvanih PRELO, POSIJELO, SIJELO.

Ovaj običaj se u našim krajevima zadržao do 70-tih godina, kako na selu tako i u prigradskim naseljima.

Važna i jedina komponenta prela nisu samo obavljanje rukotvorskih vještina, već su naročito za mlađi živalj interesantne razne priče, dosjetke i zagonetke tom prilikom kazivane, kako istinite tako i stvarane na licu mjesta. Ta pučka kazivanja

kao i pjesme koje su tada nastajale pokretane su od neke starije, lakogovornije osobe, dok su djevojke u takvim prilikama uglavnom šutjele i sramežljivo se smješkale. A tu je bila i publika od momaka i odraslih ljudi koji su zabavljali ženski svijet kako dosjetkama, tako i pjesmom i svirkom.

Dugo je živjela svirka aerofona: frula, dvojnica i gajdi. Danas ovih starinskih instrumenata nema, a i rijetko ih možemo susresti kod pojedinaca, jer ih čuvaju samo kao suvenire.

Zamjenili su ih žičani trzalački instrumenti tj. razne vrste tamburica. Preteča tamburica bila je TAMBURA SAMICA, koju su u naše krajeve donijeli Osmanlije s Orijenta. Osnivanjem prvog tamburaškog zbora pod rukovodstvom Osječanina Paje Kolarića, tamburaški sastavi preuzeli su vodstvo i samica je izgubila svoju vodeću ulogu.

"Moslavačko sijelo", održano u Gradskoj Knjižnici u Kutini, 28. II 1990. g.

Uz tamburašku pratnju te večeri bile su izvedene slijedeće muzičke točke: "Moslavački drmeš", "Moslavačka polka", "Moslavac", "Pjevani moslavački drmeš", "Taraban", "Kolovođo, kolovođo daj kolo povedi", "Prelice se spominjale".

A članovi KUD-a izvodili su posavske, moslavačke i slavonske izvorne pjesme i to: "Lipe moje strnokose", "Zaspo' Janko pod jablanom", "Pastir čuva ovce", "Žarko sunce odskočilo", "Izvir vodo izvirala", "Crne oči", "Zora zori, rosa pada", "Urodila žuta dunja", "S onu stranu Save vode", "U ranu zoru stado' ja".

Nezamislivo je da se tako neka folklorna manifestacija odvija bez starijih osoba, bez "djedova i baka", bez starine kao čvrste spone između prošlosti i sadašnjosti, čuvara i nosioca narodne baštine i nacionalnog osjećanja. I kao što je Ivan Goran Kovačić rekao "...Starci i starice su sačuvali ljubomorno i sveto sve ono što je temelj naših narodnih hrvatskih ushita i

ponosa..."¹, tako mnogi, a njima vrijedni članovi KUD-a "Franjo Svoboda" s ljubavlju, prenose na mlađe naraštaje običaje, pjesme i kola moslavačkog kraja, kao što su i na prelu i prikazali.

Blijedo bi djelovala i sama pjesma i svirka i pučka kazivanja da se prostor nije oplemenio etno materijalom, a izvođači folklornim kostimima. Bliska atmosfera između publike i izvođača postignuta je neposrednim vodstvom novinara Ivce Gračakovića.

I na kraju kao gosti u programu, nastupila je i vokalna grupa RKUD-a "Ivo Perković" iz Kutine. A u spomen na ovo druženje nekadašnji voditelj pjevačkog zbora na Husainu, Ivan Milat poklonio je svoj vrijedan akvarel članovima KUD-a "Franjo Svoboda".

BILJEŠKA:

1. Etnološka tribina 8, Zagreb 1985, strana 85.

Slavica Moslavac, Muzej Moslavine Kutina

IZLOŽBA "TRADICIJSKI OBRTI U MOSLAVINI"

Drugi dio izložbe "Tradicijski obrti u Moslavini", izlagane u Kutini i Garešnici, prezentacija je dijela zanata koji prvim prikazom (prošle godine - 1989), vremenski, prostorno i građom nisu mogli biti obuhvaćeni.

Ovom izložbom bilo je obrađeno pet zasebnih, specifičnih tema i to: BRDARSTVO, MLINARSTVO, LICITARSTVO, LONČARSTVO I BAČVARIJA.

Zajednička nota sa prošlogodišnjom

izložbom gotovo da se i nije mogla pronaći, jer su materijali, alatjike, tehnika izrade kod svakog ponaosob različiti, jedino su ih spajale vrijedne, sposobne i marljive ruke muškaraca koji su se ovim obrtom bavili kao dodatnim zanatom pored osnovnog rada - poljoprivrede.

Izložba je bila posvećena tridesetgodišnjici rada Muzeja Moslavine te zanatstvu u Kutini. Dokumenti¹ nam potvrđuju da je:

*Letta 1845⁷⁴ Dama 15: Majurba vu Meztu j' Hradi
po Cechu debranj Luke Vragovich, vu narodnosti Jozepa Martina
Janhovich Seudea Districualchoga, j' Cecha Comijara, j' vu Ma,
narodnosti Cecha, Cecha-Mešta Luke Vragovich. Vice-Mešta Ivan
Kellorich, j' ostali Cehovskih Meštara dvan je Skup.*